

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

3228812-1012657-PDC19

Bijlage(n)

5

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 9 juli 2021
Betreft Spoedadvies OMT en kabinetsreactie

Geachte voorzitter,

Drie weken geleden hebben we veel maatregelen kunnen versoepelen en stap 4 van het openingsplan gezet. We kunnen weer meer mensen thuis ontvangen, een dagje naar kantoor en genieten van cultuur, sport, uitjes en uitgaan. In speciale gevallen kan zelfs de 1,5 meter worden losgelaten.

Omdat we nu meer mensen ontmoeten en het aantal contactmomenten toeneemt, was de verwachting dat het aantal besmettingen daarmee ook zou toenemen. Deze stijging zou - was de verwachting van het OMT - niet onze twee belangrijkste doelen in gevaar brengen, namelijk de zorg ontlasten en kwetsbare mensen beschermen.

Dat het virus zich weer meer verspreidt, is dus geen verrassing en ook niet direct reden tot zorg. Een groot deel van de kwetsbare mensen in onze samenleving is inmiddels volledig gevaccineerd en we zien nog geen stijging van het aantal ziekenhuis- en IC-opnames. De bezetting van IC en ziekenhuizen is verder gedaald. Wel reden tot zorg is dat de stijging van het aantal besmettingen niet geleidelijk, maar heel snel gaat, te snel.

Breed in de samenleving is echter de naleving van de 1,5 meter afstandsregel afgenomen. Dat draagt bij aan de snelle verspreiding. Ook het misbruiken van Coronatoegangsbewijzen en onvoldoende controle aan de poort draagt bij aan de verspreiding. De infectiehaarden, blijkt het uit BCO, zijn heel vaak horeca, feesten en discotheken.

Het overgrote deel van de nieuwe besmettingen betreft jonge, nog niet (volledig) gevaccineerde mensen. Jongeren krijgen over het algemeen te maken met milde klachten en belanden niet snel op de IC. Door het tempo van verspreiding komen nieuwe ziekenhuisopnames echter wel degelijk in zicht, doordat jongeren kwetsbare mensen, niet-gevaccineerden en mensen met een zwakkere immuunrespons kunnen besmetten. Ook wordt een - weliswaar heel klein - deel van de jongeren ernstig ziek en houdt langdurig klachten.

Het OMT geeft aan dat rekening mee gehouden moet worden dat de belasting van de zorg beduidend zal oplopen. Door de snelle vermeerdering van het aantal besmettingen neemt ook de kans op het ontstaan van nieuwe virusvarianten toe, hetgeen we willen voorkomen.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Naast het risico op snellere introductie van nieuwe virusvarianten hebben de snel oplopende besmettingen ook op sociaal, maatschappelijk en economisch gebied negatieve gevolgen. Zo is het kunnen genieten van een welverdiende vakantie in het buitenland gebaat bij het terugdringen van de besmettingen.

Graag benadruk ik nogmaals het grote belang van vaccineren. Een hoge en homogene vaccinatiegraad is cruciaal om deze pandemie te kunnen bestrijden, in aanvulling op de andere maatregelen. Tot nu toe is het ontlasten van de zorg en het beschermen van kwetsbaren grotendeels gelukt, de afgelopen maanden vooral dankzij al die mensen die zich hebben laten vaccineren. Op dit moment heeft 80% van de volwassenen al een eerste prik gehaald en rond 20 augustus kunnen alle volwassenen die dat willen volledig gevaccineerd zijn.

In het advies onderstreept ook het OMT het belang van vaccinatie. Het OMT wijst er op dat bij de GGD'en op het moment ruimte is om te vaccineren. Komende dagen nodigt de GGD de laatste jaargangen (alle jongeren van 12 en 13 jaar) uit om een afspraak te maken. Iedereen die dat wil, kan op korte termijn bij de GGD terecht. Dat betekent dat alle mensen ouder dan 12 jaar in Nederland de mogelijkheid hebben een afspraak te maken bij de GGD. Ook diegenen die nog geen afspraak gemaakt hebben kunnen dat op korte termijn alsnog doen. Ik wil iedereen op het hart drukken daar gebruik van te maken.

Komende weken wordt het interval tussen de eerste en tweede prik verkort en flexibel. Dit is mogelijk omdat er voldoende vaccins beschikbaar zijn. Daarmee kunnen we meer mensen eerder volledig vaccineren en dus beschermen. De GGD regelt dit de komende weken in. Daarbij kijkt de GGD naar mogelijkheden om de drempels voor vaccinatie verder te verlagen.

In het notaoverleg van 7 juli jl., heb ik uw Kamer gemeld dat ik het Outbreak Management Team (OMT) heb gevraagd om een spoedadvies uit te brengen. Op basis van dit advies heeft het kabinet besloten dat ingrijpen nu noodzakelijk is. We doen dat gericht zodat het aansluit bij waar de problemen zich voordoen en voor een periode tot 14 augustus as.

Ik heb het OMT gevraagd of het tempo waarin het aantal besmettingen de afgelopen dagen toeneemt reden is tot zorg en of dit een aanleiding is om specifieke maatregelen te nemen. Dit advies heb ik 9 juli ontvangen. Met deze brief infomeer ik uw Kamer mede namens de minister van Justitie en Veiligheid en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over het advies en de kabinetsreactie hierop.

Aanbiedingen regelingen

Hierbij bied ik u mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ter uitvoering van artikel 58c van de Wet publieke gezondheid, de navolgende regelingen aan:

- Regeling van 9 juli 2021 houdende wijziging van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19, de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Bonaire, de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Sint Eustatius, de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Saba en de Tijdelijke spoedregeling DCC in verband met de afstemming van enkele algemene regels voor coronatoegangsbewijzen op het EU Digitaal Corona Certificaat, het inlezen van een certificaat op papier en het onder voorwaarden mogelijk maken van meerdaagse evenementen
- Regeling van 9 juli 2021 houdende wijziging van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Bonaire, de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Sint Eustatius en de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Saba in verband met het invoeren van herstel- en vaccinatiebewijzen en het wijzigen van verplichtingen omtrent inreizen

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

De overlegging geschiedt in het kader van de wettelijk voorgeschreven nahanprocedure (artikel 58c, tweede lid, van de Wet publieke gezondheid). Op grond van de aangehaalde bepaling treedt de regeling niet eerder in werking dan een week na deze overlegging. Beoogd wordt deze regeling in werking te laten treden op 17 juli 2021.

- Regeling van 9 juli houdende wijziging van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19, de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Bonaire, de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Sint Eustatius en de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 Saba in verband met de termijn voor toegang en inreizen voor gevaccineerden.

Deze regeling wordt niet bij uw Kamer nagehangen met een beroep op de spoedprocedure van artikel 58c, derde lid, Wpg. Gezien de stijgende besmettingscijfers is het noodzakelijk om op de kortst mogelijke termijn te regelen dat de toegang tot activiteiten en voorzieningen met een coronatoegangsbewijs op basis van vaccinatie en het reizen naar Nederland op basis van een bewijs van vaccinatie eerst mogelijk is als 14 dagen zijn verstreken na voltooiing van de vaccinatie. Naar ons oordeel kan daarom de uitgestelde inwerkingtreding van ten minste een week – die uitgangspunt dient te zijn bij de vaststelling van maatregelen op basis van hoofdstuk Va Wpg – in deze zeer dringende omstandigheden niet worden afgewacht.

- Regeling van 9 juli 2021 houdende wijziging van de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 in verband met strengere maatregelen voor horeca, cultuur en evenementen

Deze regeling wordt niet bij uw Kamer nagehangen met een beroep op de spoedprocedure van artikel 58c, derde lid, Wpg, aangezien sprake is van een zeer dringende omstandigheid waarin ter beperking van gevaar direct moet worden gehandeld.

Toepassing artikel 58s Wpg

Met deze brief voldoe ik aan de maandelijkse rapportageplicht van artikel 58s Wpg. Zoals hierna bij het epidemiologisch beeld en het OMT-advies is uiteengezet, is de situatie op dit moment dusdanig dat het treffen van maatregelen op grond van de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 nog steeds nodig is. Een toelichting op de maatregelen is in deze brief weergegeven.

Kenmerk

3228812-1012657-PDC19

119^e OMT-advies

Het OMT is 8 juli jl. bijeen geweest om de spoedadviesaanvraag van het kabinet te bespreken inzake de situatie rondom de COVID-19-uitbraak. Het advies is opgenomen in de bijlage (Bijlage 1 - advies n.a.v. 119^e OMT). Hieronder wordt eerst een feitelijke weergave van het advies gegeven, waarna de reactie van het kabinet op het advies volgt.

Het 119^e OMT-advies behelst de volgende onderwerpen:

1. Verloop van de epidemie
2. Update over de diverse virusvarianten
3. Maatregelen

Ad 1) Verloop van de epidemie

In de afgelopen 7 kalenderdagen (1-8 juli) is het aantal meldingen van SARS-CoV-2-positieve personen met 275% toegenomen in vergelijking met de 7 dagen ervoor. Het percentage positieve testen steeg naar 6,4% gemiddeld, in vergelijking met 3,2% de week ervoor. Met meerekenen van het aantal uitgevoerde testen-voor-toegang is het percentage positieve testen 1,3%. In de afgelopen 7 kalenderdagen werden 94 personen per 100.000 inwoners positief getest, vergeleken met 25 per 100.000 de week daarvoor. Vooral zeer recent steeg het dagelijkse aantal meldingen exponentieel, van 845 (omgerekend 5 per 100.000) op 1 juli naar 5475 (31 per 100.000) op 8 juli. Het regionale beeld laat vooral een sterke stijging zien in de Randstad, zuidelijk Brabant, en specifiek in studentensteden als Amsterdam, Rotterdam en Utrecht, en Groningen. Het patroon van het aantal meldingen naar leeftijd toont een eenduidig beeld: verreweg het hoogste aantal meldingen is in de leeftijdsgroep 18 t/m 24 jaar, gevolgd door 13-17 jaar en 25 t/m 39 jaar. Het aandeel van settings is ook veranderd, zo daalde het aandeel van de thuissituatie naar 30%, terwijl het aandeel in de horeca en feesten steeg naar respectievelijk 25 en 17%.

In de Infectieradar steeg in de afgelopen week het percentage deelnemers dat COVID-19-achtige klachten rapporteert duidelijk t.o.v. de week daarvoor. Dit was volledig toe te schrijven aan de toename gerapporteerd in de leeftijdsgroepen 18-24 en 25-29 jaar.

De instroom en bezetting van ziekenhuis- en IC-bedden blijft dalen met een gemiddelde instroom van respectievelijk 8 en 1 per dag op basis van de laatste 7 dagen. Op 8 juli bedroeg de ziekenhuisbezetting 106 verpleegbedden en 90 IC-bedden. Op dit moment zijn er weinig besmettingen in instellingen voor langdurige zorg of gehandicapten zorg gerapporteerd en wordt er geen oversterfte gezien.

De meest recente schatting van het reproductiegetal R_t , zoals berekend op basis van de meldingen van positieve gevallen, is voor 24 juni op basis van Osiris 1.37. Dit is een scherpe stijging ten opzichte van de schatting een week eerder. De schattingen op basis van het aantal nieuwe ziekenhuisopnames en IC-opnames per dag kennen een aanzienlijk grotere onzekerheid vanwege de zeer lage opnamegetallen. Uit de kiemsurveillance kunnen we het reproductiegetal per variant volgen, dit beeld geeft aan dat de nieuwe 'Indiase' deltavariant besmettelijker (51%) is ten opzichte van de 'Britse' alfavariant.

De recente stijging van het aantal meldingen per dag verloopt sneller dan voorzien was in de prognoses. Een mogelijke reden hiervan is het hoge aandeel onder de besmettingen van superspreading events in de horeca, waarbij soms hoge aantallen besmettingen in een enkele setting en gelijktijdig optreden. De prognoses voor juli en augustus laten zien dat de opkomst van de deltavariant een tijdelijke toename van het aantal infecties kan geven, en een tijdelijke stabilisatie van de bezetting in ziekenhuizen en de IC met COVID-19 patiënten, waarna de dalende trend van opnames doorzet als gevolg van toenemend aantal gevaccineerde personen. Hoe deze prognose zich vertaalt naar een situatie waarbij het aantal meldingen sneller stijgt dan voorzien, zoals nu, is nog onzeker. Het is waarschijnlijk dat ook het aantal opnames per dag sneller stijgt en dat deze stijging langer aanhoudt dan voorzien.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Ad 2) Update van de diverse virusvarianten

Het OMT is geïnformeerd over de laatste stand van zaken van de kiemsurveillance van de verschillende varianten door het RIVM in samenwerking met laboratoria in Nederland. De alfavirusvariant (voor het eerst gedetecteerd in de VK), heeft een dalend aandeel. De deltavariant (voor het eerst aangetroffen in India) wordt in een snel toenemende mate aangetroffen in de kiemsurveillance met een aandeel van respectievelijk 0,6%, 1,7%, 3,5%, 8,6%, 22% en voorlopig 25,6% in de weken 20-25. De ontwikkelingen met betrekking tot SARS-CoV-2-varianten worden gemonitord voor het gehele koninkrijk door de kiemsurveillance, het sequencen van bijzondere gevallen en in internationaal verband in specifieke werkgroepen met de ECDC, de WHO en buurlanden.

Ad 3) Adviezen

We zien een recente, exponentiële toename in het aantal besmettingen in de specifieke leeftijdsgroep 18-25 jarigen. Buiten dit leeftijdscohort is er nog geen evidente toename waar te nemen. Er is ook geen effect te zien op de ziekenhuis- of IC-bezetting, die stabiel laag zijn. Op het eerste gezicht zou dit kunnen betekenen dat aan geen van de hierboven benoemde, door het kabinet vastgestelde pijlers voor de bestrijding van COVID-19 getornd wordt. Maar de situatie is meer complex dan dat. Bij voortgaan van de toename onder de tieners en jonge twintigers zal ook in toenemende mate verspreiding onder de niet-gevaccineerde bevolking en kwetsbaren plaatsvinden, en de gehele groep telt al snel op tot meer dan 3 miljoen personen. De belasting van de zorg zal parallel beduidend oplopen. Bijvoorbeeld, ook in het Verenigd Koninkrijk, waar de deltavariant momenteel een groot aantal besmettingen onder de jeugd veroorzaakt, is de laatste week het aantal ziekenhuisopnames verdubbeld, na een aanvankelijk schuchtere toename. Los hiervan is ook de te verwachten gezondheidsschade als gevolg van de infectie onder jongeren zelf bepaald niet verwaarloosbaar, en bovendien onzeker vanwege de nog onvoldoende gedefinieerde long COVID. Dit was recent voor de Gezondheidsraad ook reden om vaccinatie voor jongeren vanaf 12 jaar aan te bevelen. Door de snelle vermeerdering van het aantal besmettingen neemt de kans op het ontstaan van nieuwe variantvirussen toe, hetgeen we willen voorkomen.

De constatering dat de voorspellende modellen de huidige piek van besmettingen onvoldoende juist schatten, maakt dat ook het zicht op het verdere beloop van de uitbraak, de laatste pijler van het bestrijdingsbeleid, in gevaar kan komen. Kortom, het OMT ziet meerdere en diverse argumenten die een advies tot ingrijpen nu, rechtvaardigen.

Het OMT adviseert om zo spoedig mogelijk, maar liefst al voor komend weekend, aanvullende maatregelen te nemen om de verspreiding vanuit de hierboven beschreven, geïdentificeerde hotspots te beperken.

Concreet adviseert het OMT om feesten en samenscholing in de nachtclubs, feestgelegenheden, studentenverenigingen en discotheken tot een nader vast te stellen tijdstip te sluiten, en wat betreft de horeca een stap terug te gaan en daarin de volgende maatregelen aan te houden:

- Triage en placering, met vaste zitplaatsen;
- Aanhouden van de 1,5 meter afstand;
- Overweeg beperking van openingstijden van bijv. 06.00 tot 22.00 uur.
- Maximaliseren van bezoekers op grond van 1,5 meter maatregel en de noodzaak van placering;
- Het aantal personen per tafel te maximaliseren met het respecteren van 1,5 meter afstand onderling.

Bij gevolg adviseert het OMT om het Testen voor Toegang voor de bovengenoemde gelegenheden voorlopig stil te leggen. Dit geldt niet voor overige toepassing van Testen voor Toegang zoals musea en andere culturele activiteiten. Testen voor Toegang voldoet op dit moment niet aan de verwachtingen dat het verspreiding in de uitgaansgelegenheden (zoals hierboven genoemd) voorkomt. De mogelijkheden tot optimalisatie dienen ten volle te worden benut, alvorens deze gelegenheden veilig open te stellen. Ook dient ingezet te worden op handhaving en controle van ID- en testbewijzen. Het OMT adviseerde om de geldigheidsduur van de testen op 24 uur te zetten en heeft de kanttekening dat voor de eenmalige dosis Jansenvaccinatie de vraag is in hoeverre deze 14 dagen na de vaccinatie al volledige immuniteit biedt tegen de nu circulerende deltavariant.

Het OMT adviseert deze maatregelen in ieder geval aan te houden totdat iedereen die dat wil ook tenminste één keer gevaccineerd is. Uiteraard zal het OMT de epidemiologische situatie en toename in de vaccinatiegraad nauwgezet volgen, en desgewenst ook tussentijds voor herbeoordeling hiervan bijeenkomen.

Het is belangrijk dat de besmettingen onder de jongeren zich niet verder verspreidt onder de bevolking, met name niet naar de kwetsbaren en nog niet gevaccineerde personen. Daarom adviseert het OMT de jongeren op te roepen zich te laten testen bij elke klacht, hoe gering ook, en ingeval een positieve testuitslag ook de aanwijzingen van de GGD nauwkeurig op te volgen en in isolatie te gaan. Ook testen door contacten van bekend positief bevonden personen wordt aangeraden. In de communicatie naar de jongeren toe is het nodig er aandacht aan te besteden dat ze zich laten informeren over vaccinaties en inplannen van een afspraak daartoe, als ook over de noodzakelijke handelingen na een positieve test.

Met de reden dat blokkade van doorgifte van het virus na vaccinatie of doorgemaakte infectie geen 100% zekerheid biedt, en nog lang niet iedereen zelf beschermd is door vaccinatie, adviseert het OMT om indien het Testen voor Toegang weer ingezet wordt voor uitgaansgelegenheden, voorlopig alle bezoekers te laten testen, ook als ze gevaccineerd zijn of een infectie hebben doorgemaakt. Het tijdelijk stoppen van Testen voor Toegang voor uitgaansgelegenheden maakt het mogelijk om expliciet aandacht te geven aan de juiste ventilatiesystemen.

Het systeem moet regelmatig gecontroleerd worden en de bezetting van een binnenruimte dient gebaseerd te zijn op wat het ventilatiesysteem aankan. De Gezondheidsraad en ook de adviesorganen in andere Europese landen raden CO₂-meetapparatuur aan ter controle van de luchtkwaliteit van binnenruimtes. Nagegaan zou kunnen worden of de bepaling van het CO₂-gehalte ook in de Nederlandse setting van toegevoegde waarde kan zijn. Niet om een veilig niveau vast te stellen waaronder overdracht van COVID-19 voorkomen wordt, maar wel om te signaleren wanneer het risico op overdracht toegenomen is, door tekort schietende ventilatie.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Om te zorgen dat de verspreiding niet overspringt en vervolgens plaatsvindt in de overige horeca (cafés, bars, kroegen, zogenaamde 'natte' horeca) dienen ook daar verscherpte maatregelen genomen te worden, passend bij stap 3 uit het openingsplan. Dit houdt in placering en 1,5 meter afstand maatregel. Ook dient daar geen luide muziek binnen te zijn. Voor restaurants geldt geen aanscherping van de maatregelen, zij werken al met placering en de 1,5 meter maatregel. Ten slotte, het is ongewenst als grootschalige festiviteiten zich verplaatsen naar de privé-setting. Daarom adviseert het OMT om bezoek thuis te beperken tot een maximum van 8 personen, kinderen t/m 12 jaar uitgezonderd, of dringend advies om geen feesten thuis te organiseren.

Het OMT uit daarnaast zijn zorgen over de festivals die komende zomer op de agenda staan. Op dit moment zijn zij niet de oorzaak van de stijging, maar hier zal het Testen voor Toegang nauwgezet en volledig moeten worden uitgevoerd om grootschalige verspreiding te voorkomen. Mogelijk is voorlopige opschorting, pauzering van dergelijke festivals, tot stabilisatie van de epidemiologische situatie, aan de orde. Als festivals doorgaan, dan adviseert het OMT deze doorgang te laten vinden met placering en een maximum aantal bezoekers van 1000 per dag. Om introductie en verspreiding van het virus vanuit inkomende reizigers te beperken adviseert het OMT dat alle vakantiegangers en andere reizigers die Nederland binnenkomen uit het buitenland, te laten testen bij binnenkomst. Het OMT wil gezien ook de huidige epidemiologische situatie benadrukken dat het van het grootste belang voor iedereen is dat het vaccinatietempo niet vertraagt en dat alle personen die hun vaccinatie(s) willen halen, dit ook kunnen doen, zonder uitstel.

BAO-advies

Het BAO dat 9 juli heeft plaatsgevonden herkent het beeld en kan zich voorstellen dat de door het OMT geadviseerde maatregelen in deze fase nodig zijn. Daarbij onderstreept het BAO het belang van de beperking van de testgeldigheid van 24 uur en het belang van testen na terugkeer van vakantie. Het BAO voegt daaraan toe dat het nuttig kan zijn om op te roepen tot het gebruik van de coronamelder app. Zij geven aan dat het belangrijk is oog te hebben voor activiteiten, ook voor jongeren, die nog wel mogelijk zijn.

Kabinetsreactie

Het kabinet heeft kennisgenomen van het advies van het OMT. Het OMT geeft aan dat er verschillende redenen zijn om maatregelen te treffen. Zij wijst er onder andere op dat de sterk stijgende besmettingscijfers zullen leiden tot een oplopende belasting van de zorg, doordat meer niet-gevaccineerden en mensen met een zwakkere immunrespons besmet worden. Daarnaast kunnen jongeren die besmet raken langdurige klachten krijgen.

Het kabinet onderschrijft het advies van het OMT om een aantal gerichte maatregelen te nemen, die de grootste besmettingsrisico's beoogt te verminderen en tegelijkertijd voldoende ruimte laat om activiteiten te ondernemen. De doelen

van het kabinet, namelijk de kwetsbaren beschermen en het voorkomen dat de zorg overbelast raakt, komen volgens het OMT niet direct in gevaar, maar met het OMT acht het kabinet de snelle stijging van het aantal besmettingen zorgwekkend. Bovendien leiden deze hoge besmettingscijfers ertoe dat Nederland als hoogrisicogebied wordt aangemerkt, hetgeen gevolgen heeft voor reizen naar andere landen. Op basis van de cijfers van vandaag zitten 2 regio's op risiconiveau zeer ernstig, 10 regio's in ernstig en 13 regio's op zorgelijk. Indien de snelle stijging zich de komende dagen doorzet, zullen meer regio's in risiconiveau ernstig komen. De maatregelen die het kabinet heeft getroffen worden hieronder nader toegelicht.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Sociaal-maatschappelijke en economische reflectie

Sociaal-maatschappelijke en economische reflectie

Voor de besluitvorming van 9 juli 2021 is, naast het epidemiologisch beeld en OMT-advies, opnieuw rekening gehouden met het maatschappelijk beeld volgens de inzichten van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), reflecties op de maatregelen volgens de inzichten van het SCP en de Ministeries van Financiën, Economische Zaken en Klimaat en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (de 'Trojka') en met uitvoeringstoetsen op de maatregelen door andere departementen, de gedragsunit van het RIVM, de Nationale Politie, de inspecties, veiligheidsregio's en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Maatschappelijk beeld en reflectie SCP

Het SCP adviseert om een onderscheid te maken tussen mensen die zich niet aan de gedragsregels kunnen houden en mensen die dat niet willen of het risico van het niet naleven van de gedragsregels minder inzien. Daarbij kan een daling in naleving van de coronamaatregelen niet automatisch worden gezien als onwil of, maatschappelijk onbehagen. De versnelde versoepelingen, toenemende drukte om ons heen, lage besmettingscijfers en lage aantal ziekenhuisopnames stralen namelijk uit dat de crisis grotendeels over is en maakt de naleving moeilijk.

Het SCP benadrukt dat transparant en helder gecommuniceerd moet worden over de afweging die in de besluitvorming is gemaakt. Benoem het doel dat centraal staat, kies op basis van kennis voor maatregelen die hierbij passend zijn en zet flankerend beleid in om negatieve consequenties op anderen terreinen te mitigeren. Het SCP stelt daarbij dat stigmatisering van bevolkingsgroepen voorkomen moet worden, bijvoorbeeld omdat bij hen besmettingen vaker voorkomen. Voorkom dat gehele groepen –zoals op dit moment jongeren –de schuld krijgen, terwijl het lang niet iedereen betreft. De jongste leeftijdsgroepen kwamen als laatste in aanmerking voor een vaccinatie, waardoor zij minder goed beschermd zijn tegen het risico op besmetting dat met recente versoepelingen is toegenomen.

Tot slot merken zij op dat de zeggenschap en verantwoordelijkheid over het leven met het verder openen van de samenleving weer meer te verlegd is richting de samenleving. Het is de vraag of het nodig is dat terug te draaien. Veel burgers, gemeenten, instellingen (zoals in de zorg) en bedrijven hebben laten zien dat zij bereidwillig en daadkrachtig zijn om oplossingen te bedenken en te organiseren voor maatschappelijke problemen. Geef hen ook nu vertrouwen dat zij kunnen bijdragen aan een verantwoorde opening van onze samenleving. Gebruik hun ideeën en plannen zowel in de herstelfase als bij nieuwe uitbraken en ga niet te

snel over op generieke maatregelen die de gehele samenleving treffen. Temeer omdat de kans groot is dat het om deels lokale virusuitbraken kan gaan.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Sociaal-maatschappelijke en economische reflectie Trojka

De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Economische Zaken en Klimaat en Financiën stellen dat extra maatregelen alleen te overwegen zijn als de baten opwegen tegen de kosten. De kosten voor ondernemers in getroffen sectoren zijn hoog, maar deze kunnen worden beperkt door de maatregelen scherp af te bakenen tot plekken waar problemen worden gesignaleerd. Dit kan door een onderscheid tussen binnen en buiten, waarbij beperkingen gelden voor ongeplaceteerde horeca binnen, terwijl evenementen buiten doorgang kunnen vinden. De versoepelingen van de afgelopen tijd geven de samenleving en economie meer lucht, waar mensen lange tijd naar hebben uitgezien. Het terugdraaien van versoepelingen kan daarom voor veel mensen en ondernemers als een mentale tegenvaller komen. Tegelijk heeft een verdere stijging van het aantal besmettingen ook implicaties voor de Europese kleurcodering van ECDC, die bepaalt welke maatregelen gelden bij grensoverschrijdend reizen. Dit kan leiden tot mentale en financiële tegenvallers, bijvoorbeeld wanneer Nederland (donker)rood zou kleuren op de kaart van ECDC, waardoor geplande vakanties naar het buitenland niet door zouden kunnen gaan of buitenlandse toeristen wegblijven. Indien met specifieke maatregelen het aantal besmettingen zodanig binnen de perken kan worden gehouden dat Nederland niet donkerrood kleurt, kan ingrijpen vanuit SME-perspectief verstandig zijn. Ook wordt geadviseerd maatregelen te overwegen met relatief beperkte (negatieve) impact, maar die wel kunnen bijdragen aan minder besmettingen. Denk aan aangescherpte handhaving, mondkapjes, en het bevorderen van goed gedrag.

Daarnaast stellen de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Economische Zaken en Klimaat, en Financiën dat ook naar de systematiek achter de ECDC-lijst zou moeten worden gekeken. Deze is nu enkel gebaseerd op incidentie en percentage positieve testen, en zou vanwege de oplopende vaccinatiegraad en een hoger aandeel mensen met doorgemaakte infecties meer gebaseerd moeten worden op de vaccinatiegraad en de hospitalisatie in een land.

Maatregelen

Nieuwe maatregelen noodzakelijk na opleving besmettingen

Bij de versoepelingen die het Kabinet per 26 juni 2021 heeft doorgevoerd is rekenschap gegeven aan het feit dat meer contacten leidt tot meer besmettingen. Hierbij is op basis van de op dat moment beschikbare modellen uitgegaan van een beperkte en beheersbare opleving. Helaas is er recent een exponentiële toename te zien in het aantal besmettingen (in de specifieke leeftijdsgroep 18-25 jarigen), waarbij grote clusters zijn te herleiden tot de horeca, feesten in disco's en nachtclubs. Juist onder deze leeftijdsgroep is de vaccinatiegraad echter nog laag. Bovendien is het risico dat deze leeftijdsgroep op den duur de kwetsbare personen in onze samenleving besmetten, en daarmee een zorgprobleem ontstaat.

Aangezien het virus razendsnel is, ziet het kabinet zich genooddaakt om in te grijpen. We moeten zicht blijven houden op het virus en schade voorkomen. De zorg raakt momenteel nog niet overbelast, maar volgens het OMT is waarschijnlijk dat het aantal opnames per dag sneller stijgt en dat deze stijging langer aanhoudt dan voorzien.

Dit is het gevolg van besmettingen bij ongevaccineerden of kwetsbare personen door de leeftijdsgroep 18-25 jaar waar momenteel de besmettingen plaatsvinden.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Verder zijn er signalen dat het Testen voor Toegang niet altijd naar de intentie van de maatregel uitgevoerd werd terwijl juiste uitvoering van de maatregel des te belangrijker is om de verspreiding van het virus te beperken. Door middel van het gebruik van coronatoegangsbewijzen, kon hierbij de 1,5m-regel worden losgelaten, terwijl er geen beperking was van het aantal personen dat in de binnenruimtes samenkwam. Met andere woorden, als de intentie van de maatregel niet op de juiste manier uitgevoerd wordt, neemt het risico op nieuwe besmettingen alsmat toe.

Gerichte maatregelen

Derhalve acht het Kabinet het noodzakelijk om nu tijdelijk maatregelen te nemen, gericht op de horeca, evenementen (waaronder sportwedstrijden) en de culturele sector. Daarmee zal de kans op transmissie van het virus in deze sectoren worden beperkt en zal het aantal clusters naar verwachting verminderen. De maatregelen lopen automatisch na 13 augustus 2021 af. Per medio augustus zullen naar verwachting ook de meeste jongeren zijn gevaccineerd, wat het verspreidingsrisico vermindert en wat de hier aangekondigde maatregelen naar verwachting per die datum niet meer nodig maakt. Op 13 augustus zal het Kabinet opnieuw wegen of de epidemiologische situatie noopt tot het verlengen van de genomen maatregelen.

Horeca

Nu het aantal (grote) clusters van besmettingen gerelateerd aan de horeca inclusief nachtclubs en discotheken snel stijgt, ziet het kabinet aanleiding voor aanvullende maatregelen in deze sector. Daarom heeft het kabinet besloten dat in alle horeca 1,5 meter afstand houden altijd weer de norm wordt; met daarbij een placheringsplicht. Voor de horeca gaat het systeem van testen voor toegang, waarmee een uitzondering op de 1,5 regel mogelijk was, op pauze tot zaterdag 14 augustus. Daarnaast wordt de sluitingstijd voor de horeca van 00.00 tot 06.00 uur opnieuw geïntroduceerd. We weten namelijk uit de praktijk dat de 1,5m-regel minder goed nageleefd wordt naarmate het later op de avond is. De mogelijkheid blijft bestaan om na 00.00 uur eten en drinken af te halen. De bezoekersnorm voor de horeca blijft ongewijzigd, waardoor nog steeds 100 procent van de 1,5m-capaciteit is toegestaan met verplichte plachering. Op een buitenterras blijft de mogelijkheid bestaan om gebruik te maken van kuchschermen. Daarnaast mag in de horeca geen entertainment worden aangeboden. Dit betekent dat muziek met een geluidsbelasting van meer dan 60 decibel niet is toegestaan, evenals optredens en schermen of andere vormen van amusement. Dit geldt voor binnen en buiten op of rond het terras. De overige voorwaarden zoals deze nu gelden in de horeca blijven eveneens van kracht.

Evenementen en culturele sector

In mijn brief van 11 juni 2021 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de voorwaarden voor evenementen¹. Gezien de exponentiële toename van het aantal besmettingen heeft het Kabinet besloten om de voorwaarden voor evenementen (waaronder sportwedstrijden) en culturele instellingen aan te scherpen tot en met 13 augustus. Meerdaagse evenementen die langer dan 24 uur duren zijn pas vanaf 14 augustus toegestaan, onder de voorwaarde dat bezoekers een geldig

¹ Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 1296.

toegangsbewijs hebben. Dit houdt in dat bij elke nieuwe toegang tot het hoofdterrein van het evenement een controle op een geldig coronatoegangsbewijs moet worden uitgevoerd.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

Evenementen en vertoningen in culturele instellingen zijn niet toegestaan, tenzij zij geplaatst en op 1,5m plaatsvinden. Uitzondering hierop zijn evenementen met een doorstroomkarakter, zoals kermis en beurzen. Daarnaast geldt ook met coronatoegangsbewijzen een placheringsplicht. Met coronatoegangsbewijzen vervalt de 1,5 norm en kan maximaal 2/3 van de reguliere capaciteit van de locatie worden gebruikt.

Tot slot blijven de basismaatregelen voor beheerders van publieke plaatsen en organisatoren van evenementen van toepassing. Dit betreft onder andere de gezondheidscheck, het implementeren van hygiënemaatregelen op de locatie en de verplichting om registratie aan te bieden.

Overige maatregelen

Naast bovengenoemde maatregelen doet het Kabinet een dringende oproep om feestjes thuis klein en beheersbaar te doen en altijd de anderhalve meter afstandsnorm te hanteren als er mensen op bezoek zijn. Immers, de 1,5m-regel is de meest effectieve maatregelen in het bestrijden van het virus. Aangezien veel besmettingen te herleiden zijn naar de thuissituatie, is het noodzakelijk om zoveel mogelijk de 1,5m afstand te hanteren. Aanvullend zal gedurende de periode dat deze maatregelen gelden met de sectoren worden overlegd om te werken aan een verbetering van de toepassing en van de voorwaarden voor Coronatoegangsbewijzen. Voor een nadere toelichting hierop verwijs ik u graag naar de paragraaf testen voor toegang.

Steun- en herstelpakket

De onzekerheden rondom de ontwikkeling van het coronavirus blijven groot. Tegen deze achtergrond heeft het kabinet op 27 mei jl. besloten dat het steun- en herstelpakket ook in het derde kwartaal van 2021 beschikbaar blijft voor ondernemers met omzetverliezen als gevolg van het coronavirus. De regelingen ademen mee met het geleden omzetverlies van een ondernemer, met hoge vergoedingspercentages in de TVL en de NOW. Hiermee zet het kabinet de lijn van het steunpakket uit het tweede kwartaal door, waarbij er aanvullend binnen de NOW een omzetverliesgrens is geïntroduceerd. Naarmate bedrijven minder omzet kunnen maken, kunnen ze dus ook in dit derde kwartaal een grotere aanspraak op de steun vanuit de NOW en TVL maken. Daarnaast geldt dat het garantiefonds voor evenementen voor steun zorgt voor gemaakte kosten voor evenementen bij annulering na een verbod vanuit het Rijk. Het kabinet houdt, zoals gebruikelijk de afgelopen maanden, een vinger aan de pols.

Testen voor toegang

Het concept testen voor toegang is uitgebreid getest in de Fieldlabs. In de Fieldlabs is het gedrag van bezoekers onderzocht, en is gekeken naar het risico dat bezoekers lopen op verschillende soorten evenementen, afgezet tegen de thuissituatie. Daarbij is gebruik gemaakt van vooraf en achteraf testen, als veiligheidsmaatregel. Op die manier is ook inzichtelijk geworden hoeveel besmettingen bij de in totaal 29 Fieldlabs zijn opgetreden. Slechts 104 personen bleken bij een test achteraf positief, op totaal bijna 129.000 bezoekers.

Essentieel is – zoals ook het OMT terecht stelt - dat alles verloopt volgens de regels. Daarvoor is een drieslag van verantwoordelijkheden van belang. Allereerst is het aan de bezoeker om zich verantwoordelijk te gedragen en te zorgen dat ze een geldig toegangsbewijs hebben. Bezoekers brengen zichzelf, anderen en het open zijn van de horeca in gevaar door te proberen op illegale wijze binnen te komen. De eenvoudigste wijze om aan een coronatoegangsbewijs te komen is overigens om minimaal 14 dagen eerder volledig gevaccineerd te zijn. Ten tweede dienen organisatoren zich te houden aan de afspraken. De beheerder van een locatie of organisator van een evenement mag alleen mensen toelaten als zij een geldig coronatoegangsbewijs en een identiteitsdocument tonen en is verplicht degene die geen geldig coronatoegangsbewijs en identiteitsdocument toont de toegang of deelname te weigeren. Tot slot is het aan gemeenten om bij herhaaldelijke niet-naleving tot daadwerkelijk ingrijpen over te gaan. In dat kader is zichtbare handhaving ook van groot belang, waardoor er duidelijk een voorbeeld wordt gesteld. Burgemeesters hebben verschillende mogelijkheden om bestuurlijke maatregelen te treffen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 (Trm) en de Gemeentewet. Deze periode zal worden benut om voor alle sectoren maatregelen te nemen om de naleving en toepassing van de voorwaarden voor Coronatoegangsbewijzen te verbeteren. Hiernaast zal het kabinet conform het advies van het OMT nagaan of de bepaling van het CO₂-gehalte ook in de Nederlandse setting van toegevoegde waarde kan zijn voor het signaleren wanneer het risico op overdracht toegenomen is, door tekort schietende ventilatie.

Kenmerk
3228812-1012657-PDC19

In mijn brief van dinsdag jl. heb ik uw Kamer reeds laten weten dat ik heb besloten een wachttijd in te voeren voor het afgeven van vaccinatiebewijzen van 14 dagen nadat de volledige vaccinatie is afgerond, zoals ook het OMT nu adviseert. Daarnaast plaatst het OMT de kanttekening dat het voor de eenmalige dosis Janssen-vaccinatie nog de vraag is in hoeverre deze 14 dagen na de vaccinatie inderdaad al volledige immuniteit biedt tegen de nu circulerende deltavariant. Ik wil deze kanttekening goed bekijken en informeer u daar zo snel mogelijk over.

Daarnaast volg ik het advies van het OMT dat – vanaf dinsdag 13 juli - de geldigheid van een negatief testbewijs 24 uur na afgifte is. Dit gaan we in augustus evalueren waarbij we kijken of met de hogere vaccinatiegraad medio augustus dit nog nodig is en wat het logistiek zou betekenen om dit permanent te maken. Tegelijkertijd is het belangrijk om de komende periode te gebruiken om het testen voor toegang verder aan te scherpen. Daarnaast is het essentieel dat ook de afname van de testen, de logistiek en ICT bij de Stichting Open Nederland en de testaanbieders geheel op orde zijn. Ook hier wordt de komende periode op geïnvesteerd. Om voor meerdaagse evenementen de eis dat bij elke nieuwe toegang tot het hoofdterrein een geldig coronatoegangsbewijs wordt gecontroleerd mogelijk te maken, vraag ik de Stichting Open Nederland om mobiele testcapaciteit te organiseren.

Openbaar maken documenten die dienen ter ondersteuning van besluitvorming

Kenmerk

3228812-1012657-PDC19

In de brief van 8 december jl², heeft het kabinet aangegeven de presentaties die voorliggen in de informele overleggen over de coronacrisis in het Catshuis openbaar te maken. De stukken worden op de website van Rijksoverheid gedeeld voor zover daar geen zwaarwegende belangen³ in de weg staan. Ten aanzien van de besluitvorming die heden heeft plaatsgevonden heeft geen voorbereidend Catshuisoverleg plaatsgevonden. Desalniettemin acht het Kabinet het in het kader van de transparantie en continuïteit van belang om de documenten die ter ondersteuning van besluitvorming van 9 juli 2021 zijn opgesteld openbaar te maken. Derhalve zijn vanaf heden deze documenten te raadplegen op Rijksoverheid.nl⁴.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

² Kamerstukken II 2020-2021, 25 295, nr. 771

³ Hierbij is onder meer te denken aan derden belang, het belang van de staat, de persoonlijke levenssfeer en de internationale betrekkingen.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/vergaderstukken/2021/07/06/documenten-ter-ondersteuning-van-besluitvorming-9-juli-2021>